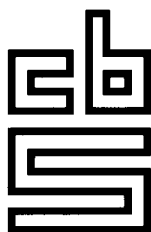

Begonnen woningen

Het aantal begonnen woningen in 1991 bedroeg bijna 85 duizend; ten opzichte van 1990 was dit een daling van 13%, zie figuur 1. Het aantal begonnen woningen in 1991 was hiermee het laagste na 1958. In het afgelopen decennium werd het grootste aantal bereikt in 1981 (ruim 120 duizend). Dit ligt duidelijk onder de naoorlogse top (156 duizend in 1972). De nieuwbouw van woningen maakt ongeveer eenzesde uit van de totale bouwproductie. In 1991 heeft zich opnieuw een verschuiving voorgedaan van de gesubsidieerde sector naar de vrije sector. Flevoland, Drenthe en Groningen kenden stijgingen van het aantal begonnen woningen. De overige provincies lieten dalingen zien ten opzichte van 1990.

Prijzen industrie

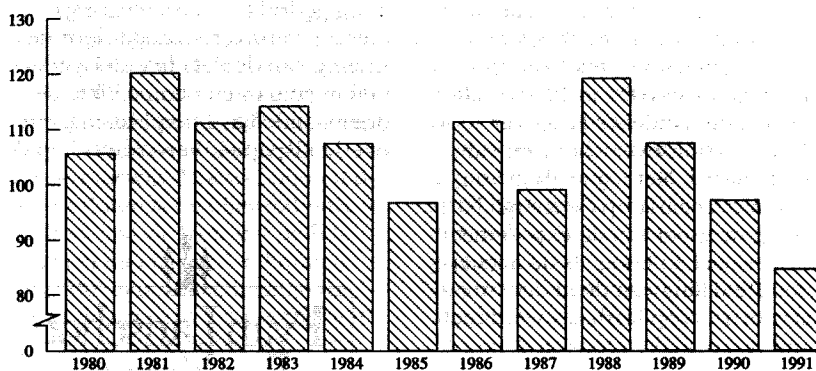
Het gemiddelde prijsniveau van de industriële afzet is in 1991 ten opzichte van 1990 met 0,5% gestegen. In 1990 waren de prijzen ten opzichte van het voorgaande jaar met nagenoeg een zelfde percentage gedaald. Vergeleken met het basisjaar van de index (1985) lag het gemiddelde prijsniveau van de industriële afzet in 1991 ruim 7% lager. In de eerste helft van 1991 stegen de prijzen ten opzichte van het overeenkomstige tijdvak van 1990 met ruim 1,5%. In het laatste halfjaar van 1991 was het gemiddelde prijsniveau circa 0,5% lager. De relatief hoge prijzen tussen juli en oktober 1990 lagen mede aan deze daling ten grondslag. Het gemiddelde prijsniveau van de door de industrie ingekochte goederen was in 1991 bijna 2% lager dan in 1990. Ook over 1990 daalden de prijzen van het industriële verbruik. Vergeleken met het basisjaar 1985 lag het prijsniveau van de door de industrie ingekochte goederen ruim 20% lager, zie figuur 2.

Prijnsindex gezinsconsumptie

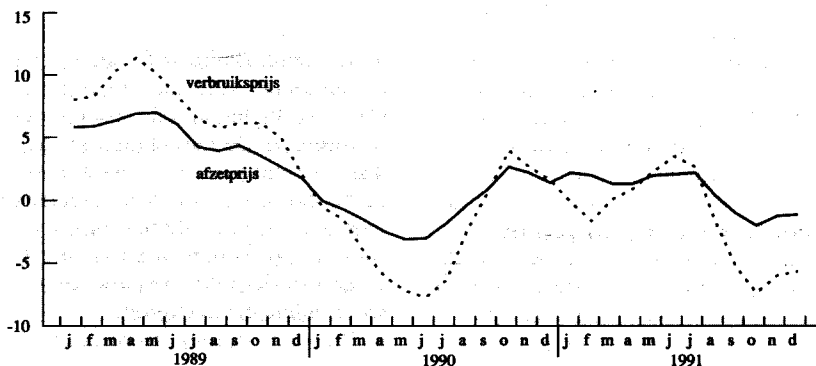
Het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie is tussen midden december en midden januari met 0,3% gedaald tot 109,6 (1985=100). In deze periode werden vooral kleding en schoeisel goedkoper. Tussen midden januari 1991 en midden januari 1992 steeg de prijsindex met 4,1%. Dit cijfer is lager dan de opeenvolgende maandelijkse stijgingspercentages in de tweede helft van 1991 (steeds vergeleken met de overeenkomstige maand een jaar eerder). In december 1991 bedroeg de

stijging 4,9%. In de ontwikkeling van de prijsindex van de gezinsconsumptie zijn vanaf 1984 ruwweg drie fasen te onderscheiden. In het tijdvak 1984-juni 1986 werden vrijwel onafgebroken afnemende stijgingspercentages waargenomen. Vanaf juli 1986 tot en met december 1987 hebben zich nagenoeg alleen maar prijsdalingen voorgedaan. Daarentegen werd de periode 1988-1991 gekenmerkt door langzaam toenemende prijsstijgingen (steeds vergeleken met de overeenkomstige maand van het voorgaande jaar), zie figuur 3.

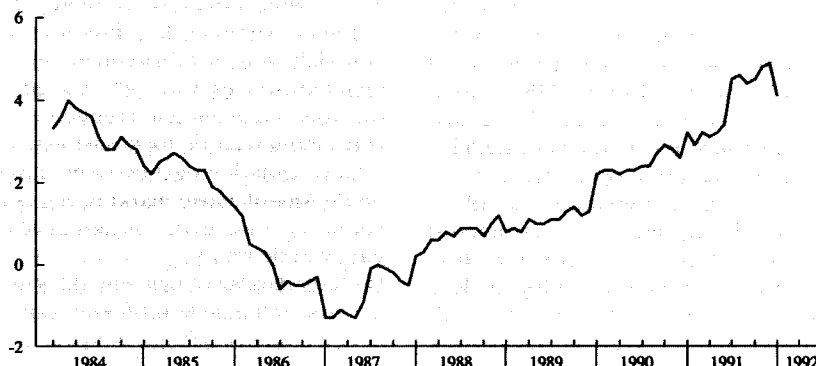
Figuur 1. Aantal begonnen woningen, in duizenden

Figuur 2. Prijzen afzet en verbruik industrie, procentuele maandmutatie t.o.v. vorig jaar

Figuur 3. Prijsindex gezinsconsumptie, procentuele maandmutatie, t.o.v. voorgaand jaar

Buitenland

Bruto binnenlands produkt

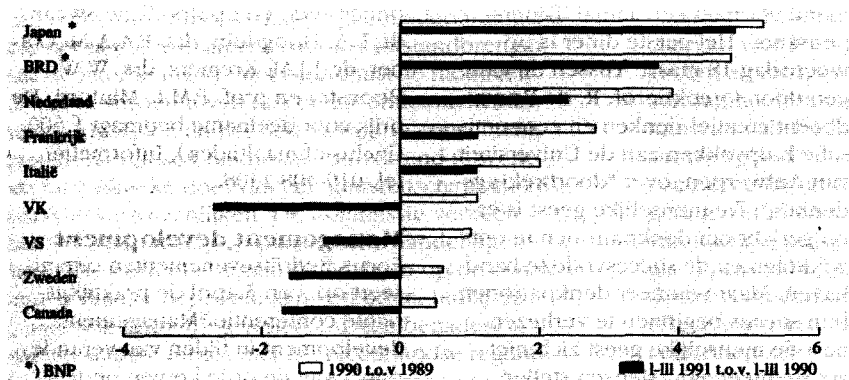
Het bbp tegen marktprijzen in het derde kwartaal van 1991 was in Nederland 2,5% groter dan in hetzelfde kwartaal van 1990 (figuur 4). Over de eerste drie kwartalen van 1991 bedroeg de groei ten opzichte van het overeenkomstige tijdvak een jaar eerder 2,4%. Van de in de figuur onderscheiden landen wordt dit stijgingspercentage alleen overtroffen door Japan (4,8%) en de Bondsrepubliek Duitsland (3,7%). Voor

alle landen was de groei van het bbp in de eerste drie kwartalen van 1991 geringer dan die over 1990. Voor de Verenigde Staten, Canada, het Verenigd Koninkrijk en Zweden werden in het genoemde tijdvak afnemingen van het volume van het bbp gemeten. Het Verenigd Koninkrijk kende het grootste verschil in groeipercen- tages tussen de eerste drie kwartalen van 1991 (-2,7) en 1990 (1,1).

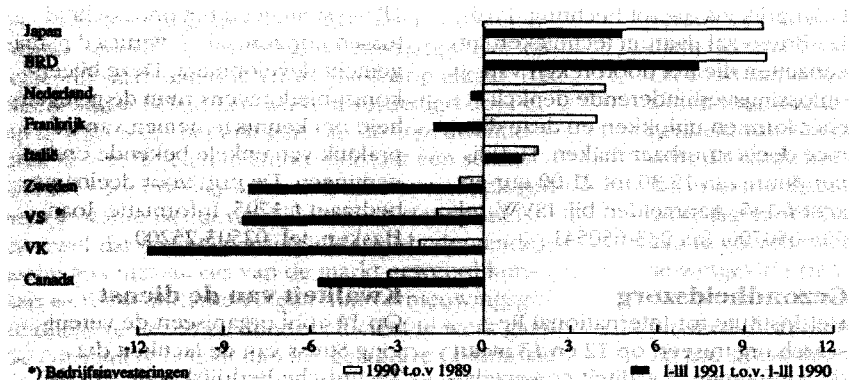
Bruto investeringen in vaste activa
Het volume van de bruto investeringen in vaste activa in de eerste drie

kwartalen van 1991 was in Nederland circa 0,5% kleiner dan in de overeenkomstige periode een jaar eerder (figuur 5). Over 1990 en 1989 bedroegen de groeicijfers respectie- velijk 4% en 5%. Van de hierboven onderscheiden landen kende de Bondsrepubliek Duitsland in de eer- ste drie kwartalen van 1991 het grootste stijgingspercentage (7), gevolgd door Japan (5) en Italië (1). De overige landen lieten een afne- ming zien van het volume van de bruto investeringen. In het VK be- droeg de daling bijna 12%; de VS zagen de investeringen met ruim 8% teruglopen. Het grootste verschil tussen de groeicijfers over 1991 en 1990 werd gemeten voor het VK; het kleinste voor Italië.

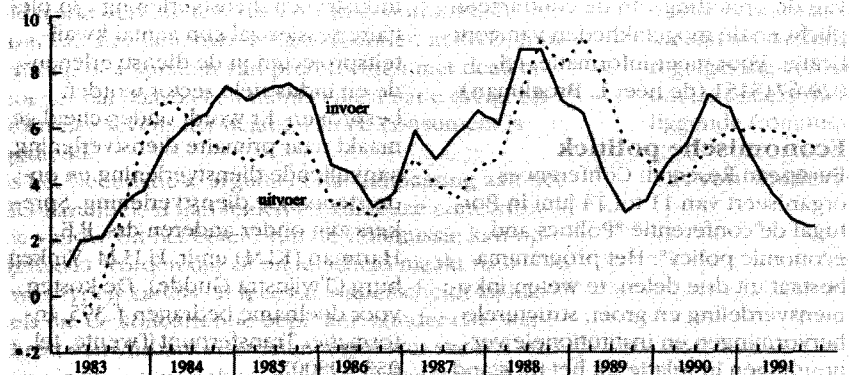
Figuur 4. Procentuele groei van het bbp, volume

Figuur 5. Procentuele groei bruto investeringen in vaste activa, volume

Figuur 6. In- en uitvoer van goederen, volume, procentuele jaarmutatatie van het voortschrijdend vierkwartaalsgemiddelde

Buitenlandse goederenhandel

Het volume van de invoer van goederen in 1991 was 2,6% groter dan in 1990. Over 1990 bedroeg de stij- ging ruim 6%. Het accres over 1991 is het laagste na 1982 (figuur 6). De uitvoer van goederen, gecorrigeerd voor prijsveranderingen, nam in 1991 met 5,1% toe ten opzichte van 1990. Dit cijfer is nagenoeg gelijk aan de stijgingspercentages in 1990 en 1989. Van de verschillende be- stemmingscategorieën kende de in- voer van consumptiegoederen in 1991 veruit de grootste stijging (9%). In het laatste kwartaal van dat jaar viel de groei echter fors terug (tot 2%). De invoer van grondstoffen en halffabrikaten, met een aandeel van 55% in de totale invoer veruit de grootste categorie, nam over 1991 toe met 1%. De invoer van investeringsgoederen steeg in 1991 met 3%. Van de verschillende uitvoercatego- rieën vertoonde de uitvoer van delf- stoffen in 1991 de grootste stijging (11%). De uitvoer van onbewerkte agrarische produkten nam toe met ruim 7%. De uitvoer van fabriekaten, met een aandeel van 87% in de tota- le uitvoer veruit de grootste catego- rie, steeg met 5%. In het tijdvak 1983- 1990 kende de export van fabriekaten stijgingspercentages die schommel- den tussen 4% en 8%. Binnen deze categorie vertoonde de export van textiel en kleding, van voedings- en genotmiddelen en van metaalpro- dukten in 1991 een groei die hoger was dan het gemiddelde voor fabri- katen.

Deze bijdrage is ontleend aan het *Con- junctuurbericht*, nr. 2-92, dat wordt sa- mengesteld door de hoofdafdeling Natio- nale Rekeningen van het CBS.